

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Värna demokratin mot våldsbejakande extremism – Nationell samordning och kommunernas ansvar

(dnr Ku2017/00232/D)

Länstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över utredningens förslag till framtida samordning och organisering av det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länstyrelsen instämmer i stor utsträckning i utredningens förslag. Vi är särskilt positiva till att utgångspunkten i förslaget är det förebyggande perspektivet och att motverka befintliga push- och pullfaktorer för att dras in i våldsbejakande extremism. Länstyrelsen vill dock poängtera vikten av att det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism samordnas med övrigt förebyggande arbete både lokalt, regionalt och nationellt.

Länstyrelsen instämmer i att det är kommunerna som har, och bör ha, ansvar för det konkreta och löpande arbetet med förebyggande insatser. Vi anser också, liksom utredningen, att den regionala och nationella nivån är viktig för det samordnande och kunskapsspridande arbetet. Länstyrelsen instämmer även i bedömningen att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är den myndighet som passar bäst att ha ansvar på nationell nivå. MSB har metoder för att arbeta förebyggande samt är en bred kunskapsmyndighet med vana att samordna olika aktörers arbete.

Länstyrelsen är även positiv till att länsstyrelserna föreslås få ett regionalt ansvar. Vi vill dock betona vikten av att länsstyrelsernas uppdrag inom våldsbejakande extremism samordnas med andra relevanta uppdrag, framför allt med uppdraget inom det brottsförebyggande arbetet.

Övriga synpunkter skrivs under respektive kapitel.

Kap 5. Förebygga våldsbejakande extremism. Var på kartan finns den nationella samordningen?

Länsstyrelsen är positiv till utredningens fokus på det förebyggande perspektivet samt inriktningen på de tre mittersta delarna i preventionspyramiden - att stärka demokratin samt att motverka inträde i, och underlätta utträde ur, våldsbejakande extremism. Det är positivt att utredningen därigenom gör en avgränsning till det polisiära arbetet med att förhindra och försvåra den våldsbejakande extremismen. Samtidigt är det viktigt att de brottsbekämpande myndigheterna bidrar med sin kunskap i det förebyggande arbetet. Länsstyrelsen instämmer även i utredningens bedömning att de regionala och nationella myndigheternas roll framför allt är samordning och kunskapsspridning.

Utredningens lägesanalys stämmer väl överens med Länsstyrelsens erfarenheter från vårt arbete inom social hållbarhet och krisberedskap. Social oro orsakas i hög grad av samma problematik - det vill säga social utsatthet och bristande tillit till samhällets institutioner - men tar sig olika uttryck. Ett uttryck är våldsbejakande extremism, andra uttryck är kriminalitet och ohälsa. Eftersom de bakomliggande orsakerna i hög utsträckning är desamma vill Länsstyrelsen poängtera vikten av att det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism samordnas med annat förebyggande arbete både lokalt, regionalt och nationellt.

Kap 6. Nationell samordning i permanent struktur

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att MSB tar över rollen som nationell samordnare mot våldsbejakande extremism från januari 2018. MSB:s fokus är samhällets funktionalitet vilket innefattar demokratifrågor, mänskliga rättigheter och sociala hållbarhetsfrågor. MSB har också vana av och metoder för att arbeta förebyggande. Att MSB inte är en "enfrågemyndighet" utan arbetar utifrån en helhetssyn i breda nätverk är en annan framgångsfaktor.

Den nationella och regionala nivån handlar bland annat om att samla och utveckla kunskap samt om att omvandla teoretisk kunskap till praktiskt arbete vilket passar MSB liksom länsstyrelserna. Länsstyrelsen instämmer i beskrivningen av att krisberedskap även handlar om sociala risker och social oro och därmed även arbetet mot våldsbejakande extremism. Därigenom passar uppdraget in i den befintliga kedja som finns från nationell, via regional och ner till lokal nivå inom risk- och sårbarhetsarbetet.

Länsstyrelsen har positiva erfarenheter av att arbeta med sociala risker och social oro inom risk- och sårbarhetsarbetet och tillstyrker utredningens förslag avseende länsstyrelsernas roll att bland annat ta fram regionala analyser och att arbeta med kunskapsstöd. Vi vill dock poängtera att det kontinuer-

liga arbetet med att motverka extremism kräver kompetens inom bland annat samhällsplanering, social hållbarhet samt krisberedskap.

Länsstyrelsen är även positiv till att arbetet skrivs in i Länsstyrelseförordningen samt i den föreslagna förordningen om våldsbejakande extremism.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att övergången till en ny nationell och regional samordning förbereds under 2017. Vi tillstyrker även förslaget att arbetet med orostelefonen fortsätter samt att dess närmare organisering beslutas efter den planerade uppföljningen.

Kap 7 och 8. Kommunernas roll och reglering

Länsstyrelsen instämmer i att det är kommunerna som har, och bör ha, ansvar för det löpande praktiska arbetet med förebyggande insatser. Vi instämmer även i bedömningen att arbetet bör fokusera på att ta fram lokala lägesbilder och därefter konkreta handlingsplaner samt att respektive kommun har en samordnare med ansvar för kontakten till den regionala och nationella nivån. Länsstyrelsen bedömning är dock att det är viktigt att kommunernas förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism samordnas med annat trygghetsskapande och demokratifrämjande arbete för att därigenom undvika risken med ”stuprörsarbete”.

Kap 9. Konsekvensutredningar, kostnadsberäkningar och konsekvensbeskrivningar

Länsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning att särskilda medel bör tillföras länsstyrelserna för arbetet mot våldsbejakande extremism, samt att frågan bör hänföras till arbetet med krisberedskap.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze, efter föredragning av utvecklaren inom social hållbarhet Birgitta Guevara och säkerhetskonsulenten Eija Suhonen. I den slutliga handläggningen har även enhetscheferna Talieh Ashjari och Lisa Nordahl deltagit.

Lisbeth Schultze

Birgitta Guevara

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.